

**Ett land att besöka – En samlad politik för hållbar turism och växande besöksnäring
SOU-2017-95**

Remissinstans: Ett enat Bohuslän – Strömstad, Tanum, Sotenäs, Lysekil, Munkedal, Uddevalla, Orust, Tjörn, Stenungssund, Kungälv och Öckerö

Kommunerna i Bohuslän har tagit del av remissversionen av *”Ett land att besöka – En samlad politik för hållbar turism och växande besöksnäring”*. Vi har valt att besvara remissen med ett gemensamt svar utifrån samarbetet Ett enat Bohuslän, där 11 kommuner ingår.

Bakgrund – Ett enat Bohuslän

Sedan 2014 samverkar Bohusläns kommuner och besöksnäringens aktörer kring besöksnäringens utveckling och Bohuslän som destination. Samtliga elva kommuner har enhälligt beslutat att verka för Ett enat Bohuslän i besöksnäringens frågor. Ett enat Bohuslän bygger på samverkan mellan kommuner, lokala turistorganisationer, Turistrådet Västsverige AB och besöksnäringens företag.

Kommunerna i Bohuslän har ställt sig bakom en avsiktsförklaring (antagen i samtliga kommuner 2014) som tydliggör den politiska viljan att arbeta för ett enat Bohuslän i besöksnäringens frågor. Avsiktsförklaringen innebär ett helhetsgrepp för att utveckla Bohusläns besöksnäring. Det övergripande målet är att öka det ekonomiska värdet av besöksnäringen och ge företagen ökad lönsamhet samt att öka sysselsättningen.

Grunden för samverkan lades under 2012 - 2015 i projektet Hållbar destinationsutveckling – Bohuslän på export, som drevs av Turistrådet Västsverige AB med medfinansiering av Tillväxtverket.

Läs mer här: <https://www.vastsverige.com/ettenatbohuslan/>

Sammanfattning

Vi är generellt positiva till utredningen och föreslagna satsningar på besöksnäringen. Besöksnäringen får en allt större betydelse för våra kommuners utveckling och tillväxt. Samtliga kommuner arbetar aktivt för att stödja en utveckling av besöksnäringen, både inom kommunerna och utifrån samarbetet Ett enat Bohuslän. Det är därför angeläget att nationella insatser stödjer och kompletterar de lokala och regionala satsningar som görs samt att mandat och resurser för implementering av åtgärder tydliggörs.

Vi saknar till viss del fördjupande analyser samt rekommendationer för vidare genomförande av föreslagna åtgärder.

Ett enat Bohuslän har synpunkter som rör följande kapitel:

Kap 3 En samlad politik

- Välkomnar regeringens ambition om en sammanhållen politik och tillstyrker förslag om nytt nationellt mål och vision samt framtagande av en nationell strategi för en hållbar turism och besöksnäring.
- Tillstyrker förslag om utveckling av ett nationellt besöksnäringensforum med ansvar för framtagandet och genomförandet av en nationell strategi, där kommuner och regioner finns representerade.

- Förordrar ett utökat uppdrag till Tillväxtverket avseende ny nationell funktion för utveckling och innovation, alternativ 3. Vi föreslår också att man tillskjuter mer resurser som gör att man ges samma förmåga att leverera som i förslag 1. Samt föreslår att regeringen i regleringsbrev till Tillväxtverket ger myndigheten i uppdrag att utföra arbetet i partnerskap med destinationer, kommuner och regioner.

Kap 4 Hållbart samhällsbygge

- Tillstyrker förslaget att ge Tillväxtverket i fortsatt uppdrag och resurser att driva pilotsatsningen Hållbar destinationsutveckling genom samarbete mellan stad, landsbygd och skärgård. Särskilt fokus bör då ligga på utveckling av hållbara kommunikationer och transportmöjligheter. Vi önskar att man adderar att skärgården omfattar i stort samma utmaningar som landsbygd med besöksnäring.
- Tillstyrker att Tillväxtverket blir ansvarig myndighet för samordning och kunskapspridning inom kunskapsområdet Hållbar utveckling inom turism- och besöksnäringen.

Kap 5 Digitaliserad besöksnäring, delning- och plattformsekonomi

Digitalisering är avgörande betydelse för näringsens konkurrenskraft och tillväxtpotential. Den avsatta summan för förslagen anser vi är för låg i förhållande till den potential som finns för näringen inom digitalisering. Information och utbildning bör ske genom en sammanhållen insats som förs ut genom regionala och kommunala organisationer.

Kap 6 Kompetensförsörjning

Utredningen föreslår att Tillväxtverket får i uppdrag att tillsammans med olika aktörer höja kompetensen bland företag, myndigheter och destinationsorganisationer. Detta tycker vi är bra och viktiga förslag.

Utredningen pekar tydligt på det regionala och kommunala ansvaret att möta näringsens behov av kompetens. Bra att en nationell vägledning tillgängliggörs digitalt men hur ska regionerna/kommunerna möta upp detta? På vilket sätt innebär förslaget bättre möjligheter för regionerna/kommunerna att möta behoven från näringen? Vi upplever ett "glapp" mellan statens arbete och de som skall vara utförare. Till exempel föreslås ett större intag av arbetsförlagd utbildning vilket är bra, här bör tydliga statliga medel avsättas. Därför tycker vi regeringens förslag att satsa på YH utbildningar som ger kompetens är bra.

Tidigare projekterfarenheter har visat att där tre parter, forskning, näringsliv och offentlig sektor, samverkar är ett framgångsrikt arbetssätt. Gränsöverskridande samarbete och kunskapsutbyte gagnar besöksnäringens utveckling och bör ges resurser.

En annan aspekt är arbetsgivarnas villkor för anställda inom branschen vilket är ett grundproblem för att behålla och utveckla sin personal. Attraktivitet och status för jobben inom besöksnäringen behöver förstärkas.

Kap 7 Utveckling, innovation och forskning

Vi stödjer en nationell funktion hos Tillväxtverket för att främja innovationsförmågan i besöksnäringen men saknar exempel på hur detta ska omsättas i praktiken. Viktigt att stödet till innovation riktas mot näringsens innovationskraft, innovation finns och skall finnas hos näringen, och forskningen har ett viktigt uppdrag att understödja innovationskraften genom att forska för näringen och inte på näringen. Genom att lyfta fram bra initiativ och exempel kan detta komma fler till gagn. Det är viktigt att initiativ för att stärka innovationskraften bejakas och att statliga medel finns tillgängliga för förstudier och projekt som senare kan bli naturliga inslag i näringen.

Nya stödstrukturer för forskning, utveckling och innovation specifikt för besöksnäringens behov bör inte byggas upp utan integreras i den befintliga forsknings- och innovationsstrukturen. Stödsystemen bör ges ett tydligt uppdrag att anpassa till de förutsättningar som råder inom näringen. Samverkan mellan forskning, näringsliv och offentlig sektor förordas och ska ses som ett viktigt led i innovativ samhällsplanering.

Kap 8 Data, statistik och analys

Vi samtycker med utredningens förslag att Tillväxtverket får ett utökat uppdrag för data, statistik och analys av exempelvis effekter av investeringar i besöksnäringen. Analysuppdraget är en viktig del av att förstå alla data och detta bör förtydligas.

Viktigt är också att dessa data som redovisas nationellt är nedbrytningsbara på regional och kommunal nivå. Vi saknar idag bland annat gästnattsstatistik för besökande med husbil och båt vilket är viktigt för att förstå helhetsbilden i våra kommuner.

En tillförlitlig statistik är av stor vikt för besöksnäringens utveckling, som underlag för investeringar och beslut. Statistik på lokal/kommunal/regional är mycket viktig.

Vi vill uppmana till informationsinsats mot näringen angående vikten av att rapportera in anläggningsstatik för att säkerställa data, samt att öppna upp för mindre anläggningar att rapportera in sina gästnätter för en bättre helhetssyn.

Kap 9 Trafikutbud och transporter

-Tillstyrker förslaget att ge Tillväxtverket i uppdrag att se över regelverket för "enkla transporter".

Som utredningen konstaterar är transporter en grundläggande faktor för turism. Vi förordar att besöksnäringsspektivet bör beaktas i all planering av infrastruktur och transporter.

Vi välkomnar en bredare belysning av frågan om, och insatser för, hållbara transporter. Såsom kollektivtrafik, cykelbara vägar och laddinfrastruktur för elfordon. Trafiken ökar markant i Bohuslän under sommaren och en utökad kollektivtrafik och förbättrad infrastruktur är faktorer som skulle öka attraktiviteten, förstärka besöksnäringen och förbättra säkerheten.

Bohuslän förordar också utveckling av sjövägen som en alternativ transportled och förbättrade förutsättningar för kollektivtransporter till havs samt välkomnar även förslaget till att utveckla samverkansformer mellan offentlig kollektivtrafik och privata aktörer. Vi vill också uppmärksamma problematiken med varuleveranser till öarna, som hanterar utmaningar som verksamheter på fastlandet inte har, i form av både ökade kostnader och praktiska svårigheter.

Bohuslän förordar också att kollektivtrafik planeras efter besöksnäringens arbetsplatser, en utmaning idag är arbetskraft, en faktor som inte underlättar den problematiken är bristfällig kollektivtrafik. Samt att information-, biljett- och betalningssystem samt anpassning efter besökarens utökade bagagebehov med avseende på främst aktivitetsturismen, såsom kajak och cykel behöver undersökas vidare. Välkomnar förslaget att inkludera det som krav i upphandling för kollektivtrafik. Det är även önskvärt att regelverket gällande skyltning ses över för att bättre främja besöksnäringen.

Kap 10 Naturturism

Bohuslän välkomnar en tydlighet kring naturturismens betydelse för besöksnäringens utveckling och tillstyrker förslagen gällande naturturism.

Gällande regler och tillstånd avseende exempelvis strandskydd i förhållande till aktivitetsturism och kustfiske bör en nationell översyn ske.

Bohuslän vill också förordna genomlysning av frågan kring nedskräpning av havet samt därtill nödvändig strandstädning. Bohuskusten är hårt drabbad av strandskräpet och det är av största vikt att behålla fokus på denna fråga. Ansvarsfrågan och resurstillsättningen är viktig.

Bohuslän välkomnar initiativ som rör information om allemansrätten till företag och besökare såväl som bättre vägledning för företag verksamma i naturområden och stöd för offentliga aktörer kring besöksnäringens utveckling i naturområden.

Bohuslän vill uppmärksamma potentialen och vikten av att planera också för hur turism i oskyddade naturmiljöer, där den mer aktivitetsbaserade turismen som ofta efterfrågas av besökare, ex MTB-cykling, vandring, paddling, kan utvecklas utan att förslitningar och att det lokala friluftslivet undanträngs. Bohuslän välkomnar att frågan kring leder tas vidare i arbetet med strategi för hållbar turism och växande besöksnäring med förhoppning att det resulterar i konkreta statliga insatser.

Kap 11 Kulturturism

Bohuslän är positiva till de förslag som utredaren föreslår för att utveckla kulturturismen och delar utredarens uppfattning att det behövs en tydligare synergi mellan turismpolitiken och kulturpolitiken. Konst och kultur är vanliga reseanledningar. Däremot är det oftast så att konsumtionen sker inom andra verksamheter som restaurang, hotell, handel och resa. Incitament och strategier krävs för att ge konsten och kulturen utrymme samt ekonomiska förutsättningar för att finnas och verka.

Önskvärt är konkreta insatser som kan leda till att stödja och stärka den lokala och regionala kulturverksamheten så det blir enklare för besökare att ta del av det kulturutbud som finns på destinationen.

Kap 12 Måltidsturism

Bohuslän är generellt positiva till utredningens förslag om delmål och delstrategier.

Vi vill betona värdet av lokal mat, regional identitet och ursprung i 12.3.3.

Bohuslän poängterar också en översyn av regelverk och förstärkta informationsinsatser kring möjligheter för utomhusmatlagning kopplad till naturturism.

Kap 13 Evenemangs- och möteslandet Sverige

Bohuslän är generellt positiva till utredningens förslag om delmål och delstrategier.

Bohuslän noterar att utredaren ingående behandlar och lägger förslag kring evenemang som framförallt rör elitidrott och internationella arrangemang. Breddidrottsarrangemang samt barn- och ungdomsidrottsarrangemang berörs inte, samt kulturevenemang i liten utsträckning. Därmed behandlas inte de besöksnäringensrelaterade arrangemang som förmodligen utgör basen för lokala och regionala arrangemang inom området.

Ett system för ekonomiska garantier som fungerar på både nationell och regional/lokal nivå, och enlighet med svensk lag gällande konkurrensutsättning efterfrågas.

Kap 14 Regler, tillstånd och tillsyn

Turist- och besöksnäringen består till största delen av många små företag i en rad olika branscher. Dessa företags problem att orka med regelbördor, myndighetskrav m.m. har en

negativ påverkan på besöksnäringen. Regelförenklingsarbete är därför bland de viktigaste förslagen som utredningen lägger.

Utredningen konstaterar att frågan om alkoholförsäljning på gårdsbutiker är komplex och inte enbart en besöksnäringfråga. Vi föreslår därför att en särskild statlig utredning tillsätts för att täcka alla aspekter av denna fråga och arbeta fram ett förslag.

Regelverk skall så långt det går vara likställt över landet så företag inte upplever skillnader i regelverk mellan kommuner. Det skapar en enkelhet som gör det lättare att etablera verksamhet i olika kommuner.

Vi noterar att utredningen inte har belyst problematiken kring kommuners möjligheter till samverkan med det lokala näringslivet i gemensamma utvecklingsbolag. Flera juridiska exempel har statuerat exempel att gemensamma utvecklingsbolag inte längre är en möjlig väg att gå för samverkan och vi uppmanar att man ser över det regelverket.

Miguel Odhner
Ordförande Ett enat Bohuslän/ kommunstyrelse ordförande Kungälv

Peter Dafteryd
Ledamot Ett enat Bohuslän/ kommunstyrelse ordförande Strömstad

Jan-Olof Johansson
Ledamot Ett enat Bohuslän/ kommunstyrelse ordförande Lysekil